

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

INFORMAȚIE OPERATIVĂ cu privire la evoluția social - economică a Republicii Moldova (conform datelor disponibile la 30.11.2020)

Criza pandemică a generat o contracție de 14% a economiei naționale în trimestrul II al anului curent și -7,2% în I semestru. Majoritatea sectoarelor economice au contribuit negativ la evoluția Produsului intern brut, dar influențe majore se remarcă din contul comerțului intern de bunuri cu ridicata și cu amănuntul (contribuție de -2,1 p.p.), industriei prelucrătoare (-1,7 p.p.), transport și depozitare (-1,3 p.p.), construcții (-0,9 p.p.), activități de cazare și alimentație publică (-0,8 p.p.), învățământ (-0,8 p.p.) etc. Totodată, măsurile restrictive impuse în contextul răspândirii pandemiei au condus la diminuarea accentuată a consumului final, în special a consumului privat, influențând creșterea economică cu -15 p.p. Majoritatea companiilor și-au diminuat activitatea investițională, fiind constrânse de insuficiența mijloacelor financiare și, astfel, formarea brută de capital a avut o contribuție de -8,5% la evoluția PIB.

Cererea internă în diminuare a avut impact dezinflaționist și, ca rezultat, în luna octombrie 2020 s-a înregistrat deflație de 0,1% față de decembrie 2019, comparativ cu rata inflației de 5,8% în aceeași perioadă a anului 2019. Rata inflației anuală (octombrie 2020 față de octombrie 2019) a constituit 1,6%, fiind sub limita intervalului de variație al țintei inflației stabilite de Banca Națională a Moldovei (5% +/- 1,5%). În scopul atenuării presiunii dezinflaționiste, la data de 09.09.2020 BNM a luat decizia de a micșora rata de bază de la 3% până la 2,75%.

Leul moldovenesc s-a apreciat față de dolarul SUA. De la începutul anului 2020 moneda națională a marcat o apreciere de 1% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,21 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2020 până la 17,03 lei la 31.10.2020). Față de Euro leul moldovenesc s-a depreciat cu 3,5%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 31.10.2020 a atins un record istoric de 3537 mil. dolari, majorându-se cu 15,8% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2019 și cu 17,3% - față de situația la 31.10.2019.

Masa monetară M3 la sfârșitul lunii octombrie 2020 a constituit circa 101 mild. lei, majorându-se cu 14,5% comparativ cu sfârșitul lunii octombrie a anului 2019. Evoluția masei monetare M3 a fost determinată de majorarea banilor în circulație cu 21,6%, depozitelor la vedere - cu 22,5% și depozitelor în valută străină - cu 10,6%. Cererea pentru credite este în diminuare: volumul creditelor noi acordate în ianuarie-octombrie 2020 a înregistrat o micșorare cu circa 2,7% față de perioada respectivă a anului 2019.

Veniturile bugetare se mențin sub nivelul din anul precedent. La Bugetul public național au fost încasate venituri în valoare de circa 50,1 mild. lei în ianuarie-octombrie 2020, în diminuare cu 1,7% față de aceeași perioadă din anul 2019. Totodată, au fost realizate cu 8,5% mai multe cheltuieli, acestea însumând circa 57,2 mild. lei. Astfel, deficitul bugetar a atins un nou maxim istoric (-7,1 mild. lei).

Creșterea datoriei de stat se accentuează: de la începutul anului datoria de stat administrată de Guvern s-a majorat cu 20,6% și a atins un nivel de 63,3 mild. lei. Datoria de stat internă însumează 28,6 mild. lei și a înregistrat o majorare de 23,3%. Totodată, datoria de stat externă este la nivel de circa 2 mild. dolari SUA (34,7 mild. lei) și a crescut cu 19,6% (cu 18,4% - în moneda națională). Criza pandemică a determinat accentuarea necesității de finanțare a bugetului și, astfel, în ianuarie-octombrie 2020 au fost înregistrate intrări de surse externe de finanțare în sumă de 404,3 mil. dolari, față de 225,9 mil. dolari în aceeași perioadă a anului precedent.

Impactul negativ al pandemiei COVID-19 și a măsurilor restrictive asociate s-au răsfânt și asupra balanței de plăți. Diminuarea cererii interne în primul semestru 2020 a determinat micșorarea deficitului contului curent de 2,5 ori. De asemenea, sistarea activității economice și perspectivele incerte cu privire la viitor au influențat negativ activitatea investițională și, astfel, în perioada de referință nu au fost înregistrate intrări de investiții străine directe în economia națională.

Comerțul exterior este în continuare afectat de criza pandemică. Reducerea cererii externe din partea principalilor parteneri ai Republicii Moldova a rezultat în scăderea exporturilor, iar diminuarea consumului a condus la scăderea importurilor. În ianuarie-septembrie 2020 s-au diminuat exporturile cu 13,4%, iar importurile - cu 10,3%. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit circa 2,1 mild. dolari SUA, cu 7,5% mai mic decât cel înregistrat în perioada similară 2019.

Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoanele fizice ale Republicii Moldova cresc a cincea lună consecutiv. În luna octombrie persoanele fizice au transferat din exterior prin intermediul băncilor din Republica Moldova cu 23,6% mai mult decât în luna octombrie 2019. Această creștere substanțială s-a datorat, cel mai probabil, limitării posibilităților de a remite bani prin căi neoficiale în contextul pandemiei COVID-19.

Sectorul industrial rămâne pe un trend negativ, fiind afectat în continuare de criza pandemică. În ianuarie-septembrie volumul producției industriale a scăzut cu 6,8%, inclusiv cu 7,9% în luna septembrie. Cele mai afectate ramuri de criza pandemică rămân a fi: industria constructoare de mașini, industria ușoară, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, fabricarea băuturilor, precum și sectorul energetic.

Condițiile climaterice nefavorabile au determinat scăderea esențială a volumului producției agricole. În ianuarie-septembrie 2020 acesta s-a diminuat cu 25,3%, însumând circa 21 mild. lei. Producția vegetală a scăzut cu 35,5%, iar producția animalieră - cu 2,8%. Cele mai mari descreșteri s-au înregistrat la următoarele culturi: sorg, sfeclă de zahăr, soia, porumb, grâul, floarea soarelui, rapița.

Investițiile în active imobilizate rămân în diminuare. În ianuarie-septembrie 2020, volumul investițiilor în active imobilizate a scăzut cu 4,4%, însumând circa 15 mild. lei. Cele mai afectate de criza sunt investițiile din sursele proprii ale agenților economici (-7%), generând cel mai mare impact negativ asupra activității investiționale (-4,6 p.p.). Nu s-au recuperat nici investițiile bugetare (-21,3%), nici cele din surse străine (-8%). Totodată, rămân în scădere investițiile în mașini și utilaje (-14,5%), clădiri nerezidențiale (-19,9%), terenuri (-33,8%). Au înregistrat creșteri investițiile în mijloace de transport (+33,4%), clădiri de locuit (+7%) și construcții inginerești (+6,2%).

Sectorul transporturilor înregistrează în continuare evoluții negative. În ianuarie-septembrie transportul de pasageri s-a diminuat cu 48,1%, iar transportul de mărfuri - cu 14,1%. Închiderea granițelor și restricțiile de călătorie, precum și restrângerea volumului schimburilor comerciale în timpul crizei pandemice au constituit factorii de bază ce au determinat aceste involuții.

Comerțul intern de bunuri cu amănuntul este în creștere, însă comerțul intern cu servicii rămâne în continuare în scădere. În ianuarie-septembrie 2020, comerțul de bunuri cu amănuntul a înregistrat o creștere de 1,4% (în prețuri comparabile), celelalte domenii ale comerțului interior fiind în scădere: volumul serviciilor de piață prestate populației s-a diminuat cu 21,2% (în prețuri comparabile), volumul serviciilor prestate întreprinderilor - cu 17,9% (în prețuri curente), comerțul cu ridicata - cu 8,2% (în prețuri curente), comerțul cu autovehicule - cu 19,7% (în prețuri curente).

Pandemia COVID-19 a produs efecte dramatice industriei de turism. În ianuarie-septembrie 2020 agențiile de turism și turoperatorii au acordat servicii la 82,1 mii de turiști și excursioniști, de circa 3,9 ori mai puțin față de perioada similară a anului 2019, scăderea fiind cauzată de reducere a numărului de participanți la turismul emițător (de 5,4 ori mai puțin), turismul receptor (-56,3%) și turismul intern (-23,9%).

Câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională în ianuarie-septembrie 2020 a constituit 7850,9 lei și s-a majorat în termeni nominali cu 9,0% față de ianuarie-septembrie 2019. În termeni reali salariul s-a majorat cu 4,1%. Exprimat în valută străină acesta a constituit circa 402 Euro sau 452 dolari SUA. În sfera bugetară câștigul salarial mediu lunar a constituit 7097 lei, fiind în creștere cu 6,6%, iar în sectorul real - 8131,4 lei și s-a majorat cu 9,8%, respectiv (în termeni nominali).

Mărimea medie a **pensiei lunare** la 01.10.2020 a constituit 2050,18 lei și s-a majorat cu circa 8,0% față de aceeași dată a anului 2019 în termeni nominali.

Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) la nivel de țară în trimestrul III 2020 a înregistrat valoarea de 3,4%. Numărul **șomerilor** înregistrați la oficiile forței de muncă în ianuarie-octombrie 2020 a constituit 41,5 mii persoane și s-a majorat de circa 1,8 ori față de ianuarie-octombrie 2019.

Mărimea minimului de existență în semestrul I 2020, a constituit în medie pe lună pentru o persoană 2082,7 lei, în creștere față de semestrul I 2019 cu 2,7% (în termeni nominali).

1. Cadrul macroeconomic

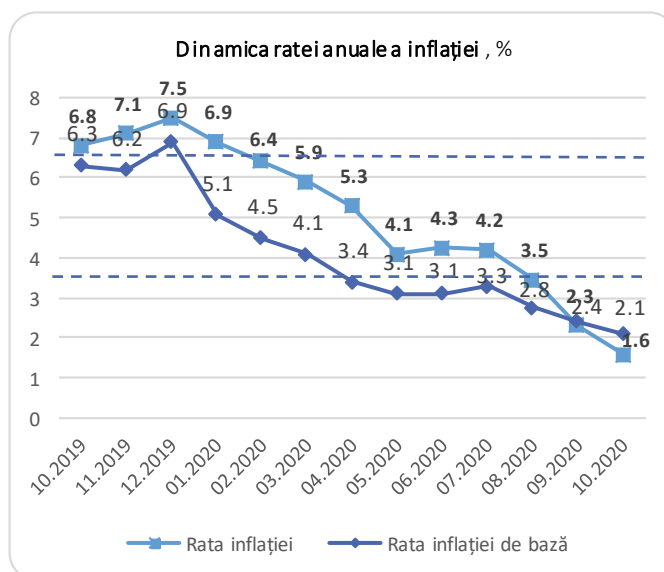
1.1. Inflația

Rata inflației anuală (octombrie 2020 față de octombrie 2019) s-a situat sub limita intervalului de variație al țintei inflației stabilite de BNM (5% +/- 1,5%), constituind **1,6%**.

Rata inflației de bază a fost **2,1%**, cu 4,2 p.p. mai mică decât nivelul ratei inflației de bază în luna respectivă a anului 2019.

Rata deflației de la începutul anului (octombrie 2020 față de decembrie 2019) a constituit **0,1%**, comparativ cu rata inflației de 5,8% înregistrată în aceeași perioadă a anului 2019.

Rata inflației de bază a constituit **1,2%** față de decembrie 2019, fiind cu 4,8 p.p. mai mică comparativ cu cea înregistrată în perioada respectivă a anului 2019.

Factorii de influență asupra ratei inflației

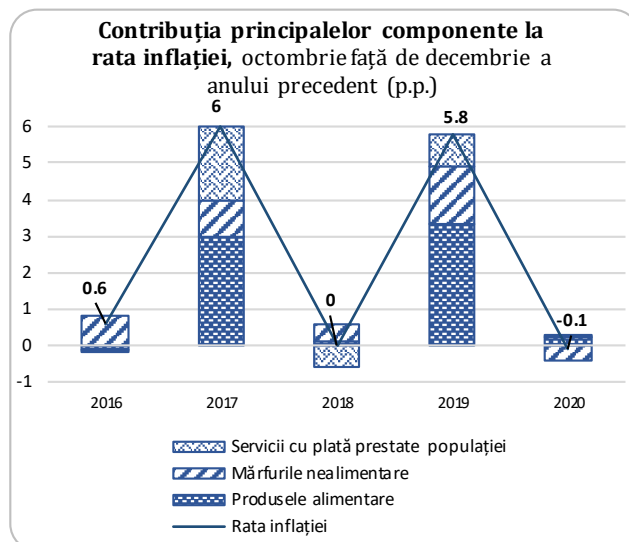
- ↑ diminuarea ofertei la unele produse agricole ca impact al condițiilor climaterice nefavorabile din anul curent;
- ↑ majorarea în luna ianuarie a tarifelor la călătoriile în transportul interurban;
- ↓ micșorarea prețurilor internaționale la resursele energetice;
- ↓ reducerea cererii interne ca urmare a măsurilor restrictive adoptate în luna martie pentru oprirea răspândirii pandemiei COVID-19 și diminuării remiterilor primite de peste hotare;
- ↓ aprecierea monedei naționale în aprilie-septembrie 2020, care micșorează prețurile produselor și mărfurilor importate;
- ↓ anularea prețurilor minime pentru țigările comercializate în R. Moldova în Legea bugetului pentru anul 2020;
- ↓ micșorarea tarifului la energia electrică pentru consumatorii finali începând cu 07.08.2020.

Deflația a fost determinată, în general, de diminuarea prețurilor la combustibil (-9,8%), legume (-12,4%), cartofi (-38,4%), precum și tarifelor la energie electrică (-8,2%).

Produsele alimentare: 0,2 puncte procentuale (p.p.) din creșterea IPC general (inclusiv cîte 0,3 p.p. revin fructelor și produselor de morărit și de panificație, -0,5 p. p. - legumelor, -0,3 p. p. - cartofilor);

Mărfurile nealimentare: -0,4 p. p. (inclusiv -0,6 p. p. revin combustibililor);

Tarifelor la servicii: 0,1 p.p. (inclusiv 0,2 p.p. revin tarifelor pentru transportul de pasageri, - 0,3 p. p. - tarifelor pentru energia electrică, -0,1 p.p. - costului serviciilor de telecomunicații).

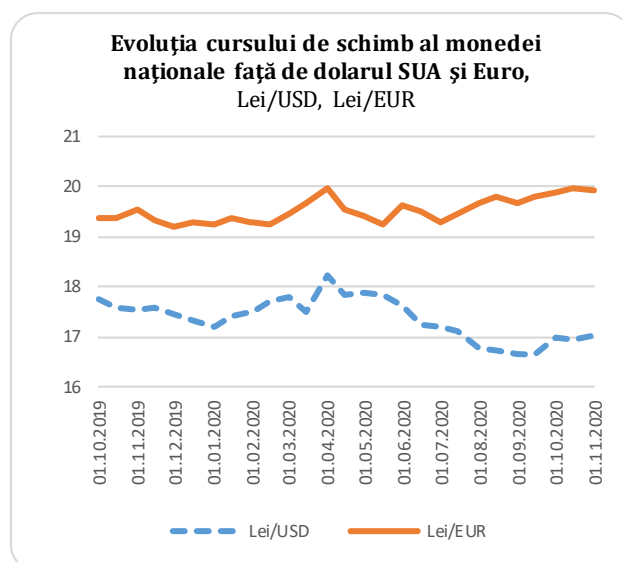
Sursă: Biroul Național de Statistică

1.2. Cursul de schimb și piața valutară

După o depreciere de 5,6% în trimestrul I, moneda națională a început să se aprecieze față de dolarul SUA. Ca rezultat, de la începutul anului 2020 leul moldovenesc a marcat o apreciere de 1% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,21 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2020 până la 17,04 lei la 31.10.2020). Față de Euro leul moldovenesc s-a depreciat cu 3,5%.

Factorii de influență asupra cursului de schimb

- ↑ intervențiile Băncii Naționale a Moldovei pe piața valutară internă sub formă de vânzări de valută în perioada martie-aprilie
- ↑ oferta de valută mai mare decât cererea pe piața valutară internă în mai-octombrie
- ↕ fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale (influențează cursul leului față de euro și alte valute)
- ↓ cererea de valută mai mare decât oferta pe piața valutară internă în ianuarie-aprilie
- ↓ diminuarea exporturilor
- ↓ intervențiile Băncii Naționale a Moldovei pe piața valutară internă sub formă de cumpărări de valută în perioada mai-octombrie

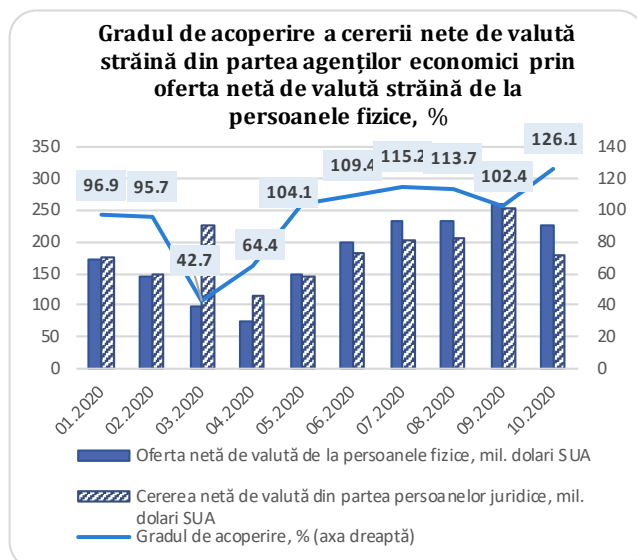
Sursă: Banca Națională a Moldovei

În ianuarie-octombrie 2020, cererea netă de valută din partea agenților economici a fost acoperită prin oferta netă de valută de la persoanele fizice în proporție de 97,4%.

↑ **Oferta netă** de la persoanele fizice a constituit 1790,6 mil. dolari și s-a majorat cu 1,8%.

↓ **Cererea netă** de valută din partea persoanelor juridice a constituit 1838,1 mil. dolari s-a micșorat cu 2,9%.

Totodată, în ultimele 6 luni oferta de valută a fost mai mare decât cererea. Pentru a echilibra cererea și oferta de valută pe piață în această perioadă, BNM a intervenit prin cumpărări de valută în sumă de 221,4 mil. dolari.

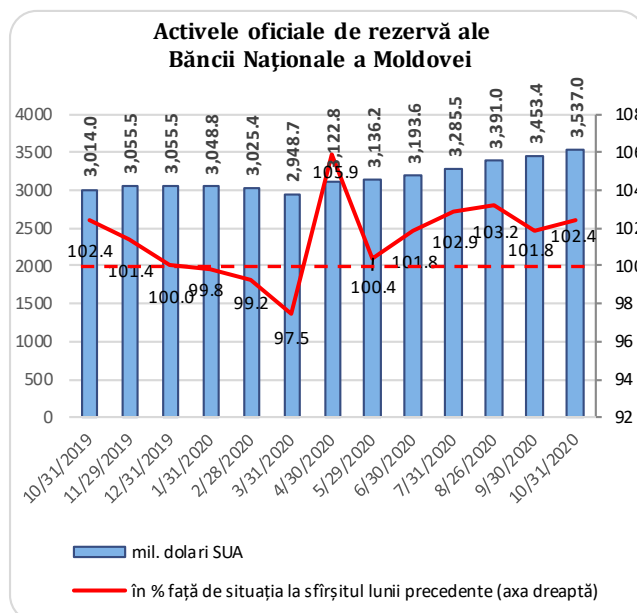

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 31.10.2020 a atins un record istoric de 3537 mil. dolari, majorându-se cu 15,8% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2019 și cu 17,3% - față de situația la 31.10.2019.

Factorii principali de modificare a stocului activelor valutare de rezervă:

- ↓ intervențiile pe piața valutară internă sub formă de vânzări de valută în perioada martie-aprilie
- ↓ plățile aferente serviciului datoriei publice externe a Republicii Moldova
- ↑ înregistrarea creditelor de la Fondul Monetar Internațional
- ↑ intrările nete aferente rezervelor obligatorii în valută ale băncilor licențiate
- ↑ intervențiile pe piața valutară internă sub formă de cumpărări de valută în perioada mai-octombrie

Sursă: Banca Națională a Moldovei

1.3 Indicatorii monetari

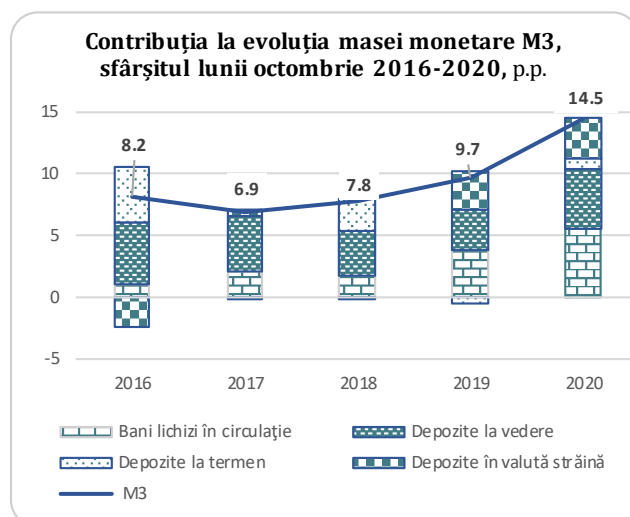
Masa monetară M3 la sfârșitul lunii octombrie 2020 a constituit 101 mild. lei și s-a majorat cu 14,5% comparativ cu situația similară din anul 2019.

Contribuțiile la creșterea agregatului monetar M3:

- Bani lichizi în circulație: +5,6 p.p.
- Depozite la vedere: +4,8 p.p.
- Depozite la termen: +0,9 p.p.
- Depozite în valută străină: +3,3 p.p

Modificarea față de 31.10.2019:

- Bani în circulație: +21,6%
- Depozite la vedere: +22,5%
- Depozite la termen: +3,8%.
- Depozite în valută străină: +10,6%

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Soldul depozitelor la sfârșitul lunii octombrie 2020 s-a majorat cu 12%, atingând un volum de 73,3 mild. lei.

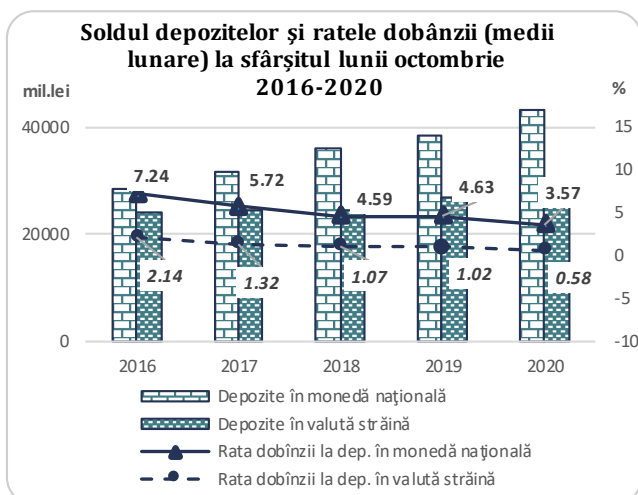
Soldul depozitelor în monedă națională:

(59,1% din volumul total)

- ↑ Creștere cu 13% față de octombrie 2019

Soldul depozitelor în valută străină:

- ↑ Creștere cu 10,6% față de octombrie 2019

Sursă: Banca Națională a Moldovei

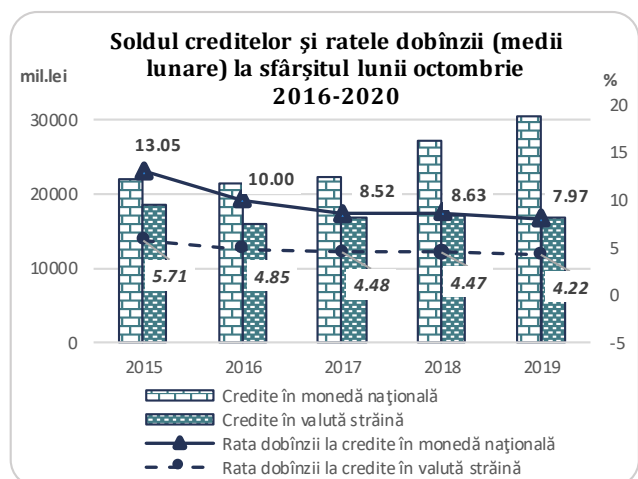
Soldul creditelor în economie a marcat o creștere cu 7,3% față de nivelul înregistrat la sfârșitul lunii septembrie 2019, constituind 47,2 mild. lei.

Soldul creditelor în monedă națională:

- ↑ Creștere cu 12,6% față de octombrie 2019

Soldul creditelor în valută străină:

- ↓ diminuare cu 1,1% față de octombrie 2019

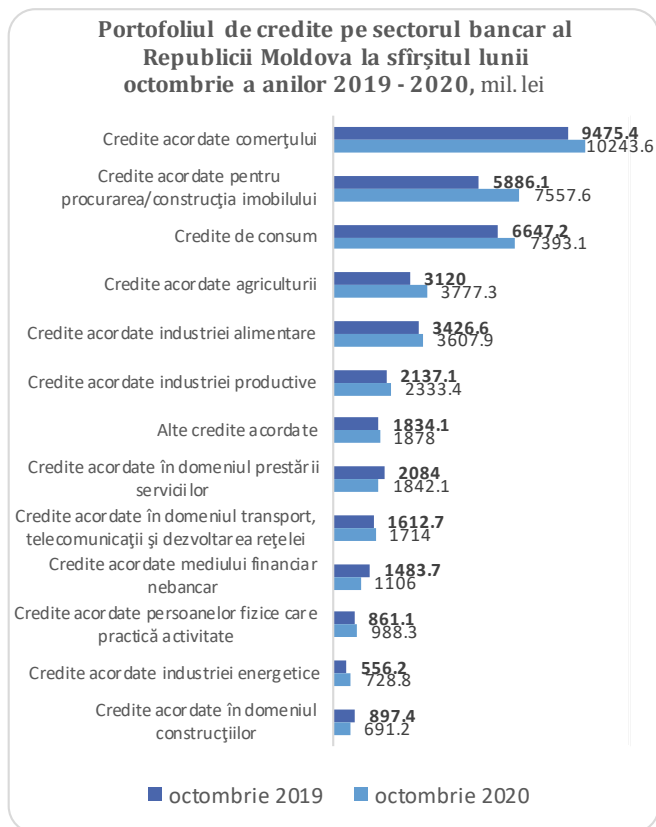

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În portofoliul de credite acordate cea mai mare pondere – 23,3% - revine creditelor direcționate în sectorul comerț, apoi 17,2% - pentru procurarea/construcția imobilului, 16,8% - spre consum, 8,6% - agriculturii, 8,2% - industriei alimentare etc.

Cea mai intensă creștere a fost înregistrată la creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului, volumul cărora s-a majorat față de octombrie 2019 cu 28,4%, fapt care se explică inclusiv prin buna implementare a programului "Prima Casă".

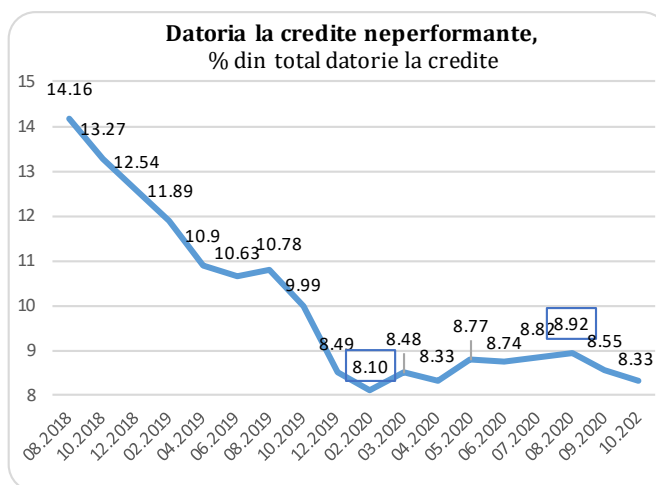
Gradul de acoperire a creditelor prin depozite a fost la nivel de 155,4%. Aceasta indică faptul că există resurse pentru intensificarea creditării, iar băncile comerciale au lichiditatea necesară pentru finanțarea economiei.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Soldul datoriei la **credite neperformante** ca pondere în soldul total al datoriei la credite după 2 ani de evoluție ascendentă, înregistrează o tendință de diminuare de la 18,5% în luna noiembrie 2017 (când a fost atins nivelul maxim) până la 8,1% în luna februarie 2020. Diminuarea ponderii creditelor neperformante s-a datorat faptului că băncile au aplicat unele proceduri noi (separarea activelor „bune” de cele „rele” etc.), care au condus la reducerea stocului acestora.

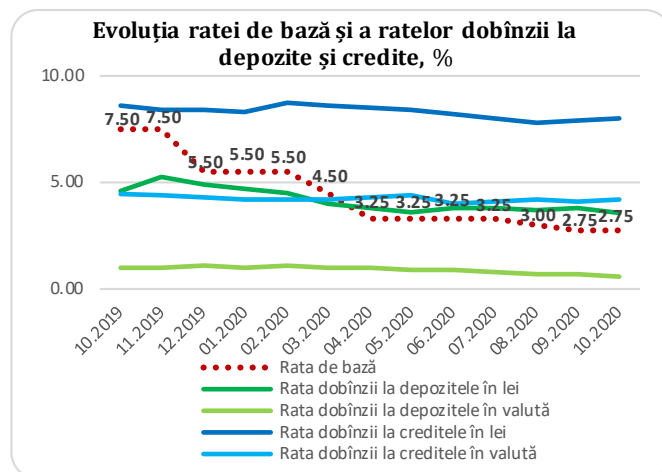
Accentuarea riscului de neachitare a obligațiilor creditare în rezultatul declarării situației de urgență a determinat majorarea soldului creditelor neperformante pînă la 8,9% în luna august. În luna octombrie acest sold s-a diminuat pînă la 8,3%, nivelul înregistrat în luna aprilie 2020.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În scopul atenuării impactului efectelor generale de pandemie COVID-19 pentru perioada de urgență, Banca Națională a Moldovei a întreprins unele măsuri de relaxare a politicii monetare. Astfel, la data de 09.09.2020 a fost diminuată rata de bază de la 3% până la 2,75%. Concomitent, a fost majorată norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă până la 30%.

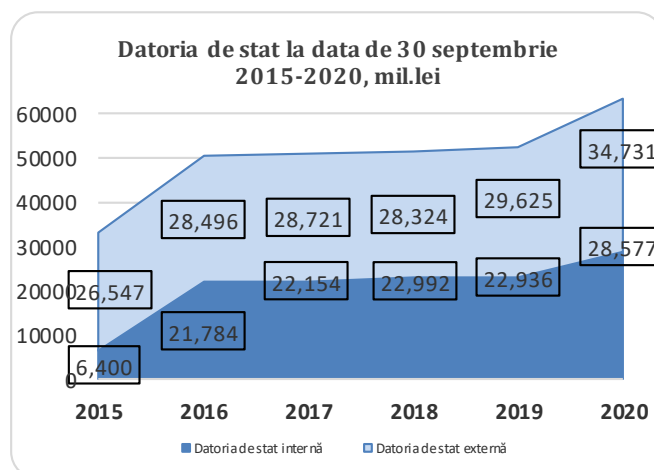

Sursă: Banca Națională a Moldovei

2. Datoria de stat

Criza pandemică a generat costuri mari și, pentru acoperirea cheltuielilor bugetare, Guvernul a apelat la împrumuturi interne și externe, fapt ce a majorat nivelul de îndatorare a țării.

Conform datelor de la sfârșitul lunii octombrie 2020, **datoria de stat administrată de Guvern a atins nivelul de 63,3 mild. lei**. Datoria internă, care deține ponderea 45,1% în valoarea totală a datoriei de stat, a însumat 28,6 mild. lei și a crescut cu 24,6% față de aceeași situație din anul precedent. Datoria de stat externă, având o pondere de 54,9% în total, a însumat 34,7 mild. lei și s-a majorat cu 17,2%.

Sursă: Ministerul Finanțelor

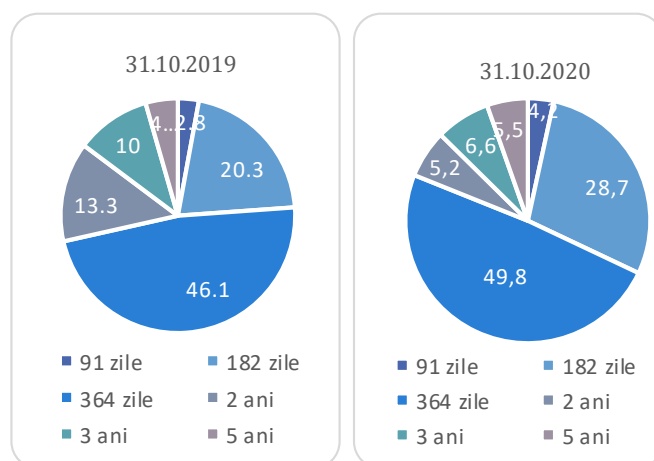
Datoria de stat internă s-a majorat din contul emisiunii mai mari a valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară.

S-a accentuat interesul investitorilor față de VMS emise pe 182 zile, ponderea cărora s-a majorat de la 20,3% la 28,7% și 364 zile (de la 46,1% la 49,8%). Totodată, s-a diminuat ponderea VMS emise pe 2 ani de la 13,3% la 5,2%, emise pe 3 ani – de la 10% la 6,6%.

⇒ Rata medie a dobânzii la VMS a scăzut de la 6,35% până la 5,07%.

⇒ Investitorii din sectorul bancar domină piața VMS, cu 82,7%.

Structura VMS pe maturități, %

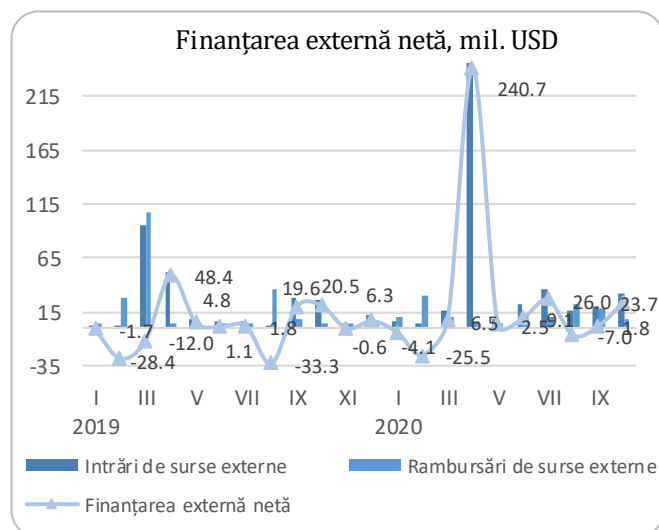

Sursă: Ministerul Finanțelor

Datoria de stat externă administrată de Guvern a însumat 2038,5 mil. dolari și a înregistrat creștere de 20,6%.

Factorul principal al majorării nivelului de îndatorare a țării sunt intrările de surse externe de finanțare, întru atenuarea efectelor negative ale crizei generate de Covid-19.

Astfel, în lunile aprilie-octombrie 2020 finanțarea externă netă a atins 297 mil. dolari: surse externe de finanțare au intrat în valoare de circa 378,1 mil. dolari și au fost rambursate – 81,1 mil. dolari.

Sursă: Ministerul Finanțelor

2. Sectorul real

3.1. Industria

Sectorul industrial rămâne în continuare pe un trend negativ. Cumulativ, în ianuarie-septembrie descreșterea sectorului industrial a constituit 6,8%. În timp ce industria extractivă a revenit pe un trend ascendent, celelalte sub-sectoare rămân în descreștere:

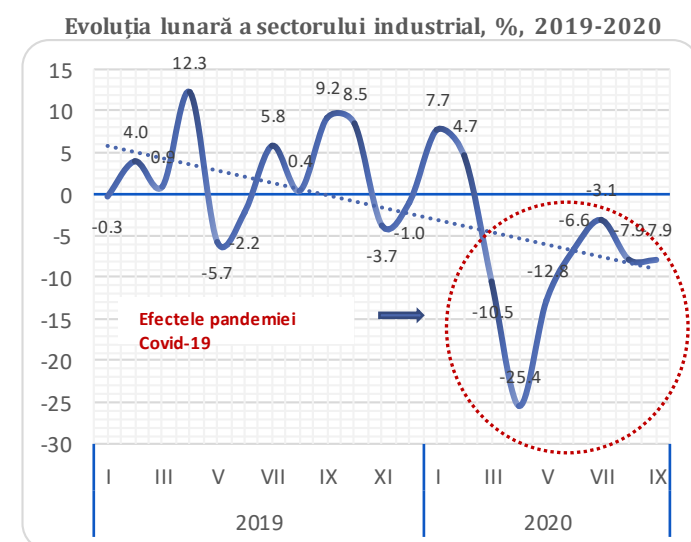
- ↓ Industria prelucrătoare: -7,5%.
- ↑ Industria extractivă: +4,5%.
- ↓ Producția și furnizarea de energie: -4,3%.

Criza pandemică, concomitent cu seceta din anul 2020, a afectat majoritatea ramurilor industriale, însă un impact mai esențial se constată în ramurile exportatoare, industria alimentară, precum și în sectorul energetic:

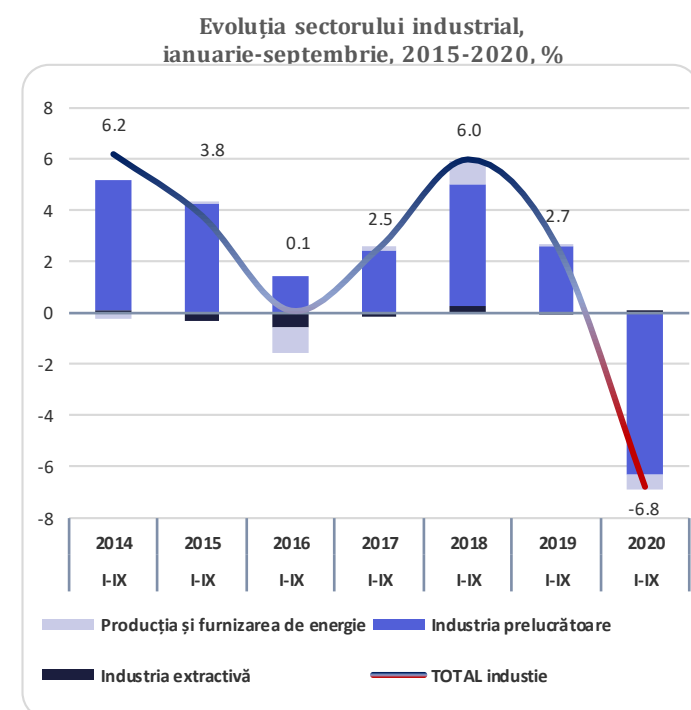
- fabricarea de piese pentru autovehicule și motoare (-38,5%);
- fabricarea de fire și cabluri, dispozitive de conexiune pentru acestea (-45,7%);
- prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor (-27,4%);
- fabricarea altor produse alimentare (inclusiv zahărul) (-42%);
- fabricarea băuturilor (-7,1%);
- fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-8,3%);
- producția și furnizarea de energie (-4,3%).

Concomitent, situația creată de pandemia COVID-19 a stimulat cererea pentru produsele chimice, iar unele ramuri au fost stimulate de investițiile anilor precedenți. Principalele ramuri industriale care au înregistrat creșteri sunt:

- fabricarea substanțelor și a produselor chimice (+24,9%);

Sursă: Biroul Național de Statistică

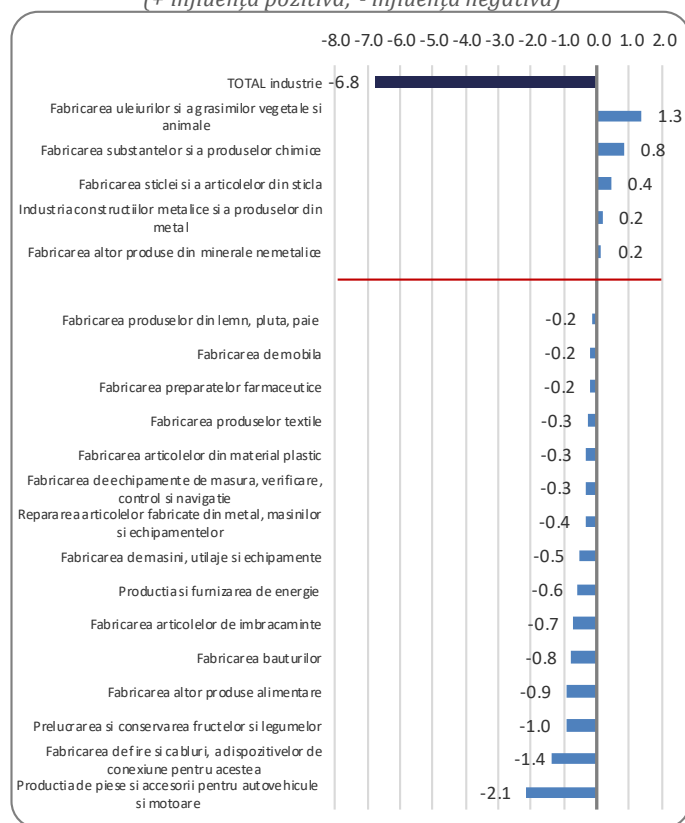
Sursă: Biroul Național de Statistică

- fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale (+80,8%).
- Fabricarea sticlei și a produselor din sticlă (+23,7%).

Factorii de influență asupra sectorului industrial:

- ↓ Diminuarea cererii externe din partea țărilor partenere ale Republicii Moldova afectate de COVID-19.
- ↓ Restrângerea sau sistarea temporară a activității companiilor din sectorul industrial ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19.
- ↓ Condițiile climatice nefavorabile cu repercusiuni asupra industriei alimentare;
- ↓ Regimul termic ridicat de la începutul anului și contracția activității economice produsă de criza pandemică a diminuat intensitatea producerii de energie.
- ↑ Cererea internă în creștere față de produsele chimice în perioada crizei pandemice.
- ↑ Creșterea investițiilor în utilaje înregistrată în anul precedent.

Principalele ramuri care au influențat evoluția industriei în ianuarie-septembrie 2020, p.p. (+ influență pozitivă; - influență negativă)

Sursă: Biroul Național de Statistică

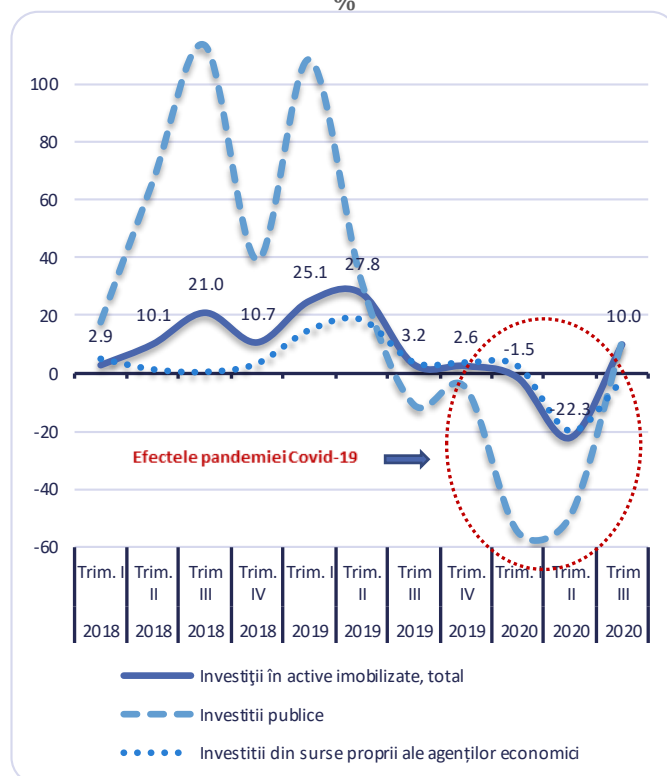
3.2 Investițiile în active imobilizate

Investițiile în active imobilizate rămân pe un trend negativ, deși în trimestrul III acestea au fost în creștere. În ianuarie-septembrie 2020, volumul investițiilor în active imobilizate a scăzut cu 4,4%, însumând circa 15 mild. lei. În trimestrul III, acestea au crescut cu 10%, fiind susținute, în cea mai mare măsură, de investițiile publice și cele finanțate din împrumuturile externe.

După sursele de finanțare, în ianuarie-septembrie 2020 volumul investițiilor a înregistrat următoarele evoluții:

- credite și împrumuturi externe: +59,6% (valoarea 1,7 mild. lei, contribuția +4 p.p.);
- fondul rutier: în creștere de 2 ori (valoarea 692,9 mil. lei, contribuția +2,3 p.p.)
- surse proprii ale agenților economici: -7,5% (valoarea 8,9 mild. lei, contribuția -4,6 p.p.)
- bugetul public național: -21,3% (valoarea 1,8 mild. lei, contribuția -3 p.p.);
- credite interne: -27,5% (valoarea 10,8 mild. lei, contribuția -2,6 p.p.)
- surse străine: -8% (valoarea 684,1 mil. lei, contribuția -0,4 p.p.)

Evoluția trimestrială a volumului investițiilor, 2018-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MEI

Analiza investițiilor *după tipurile de active* arată că, în ianuarie-septembrie, au crescut investițiile în mijloace de transport, construcții ingineresti și clădiri de locuit, iar în celelalte active acestea au rămas în descreștere:

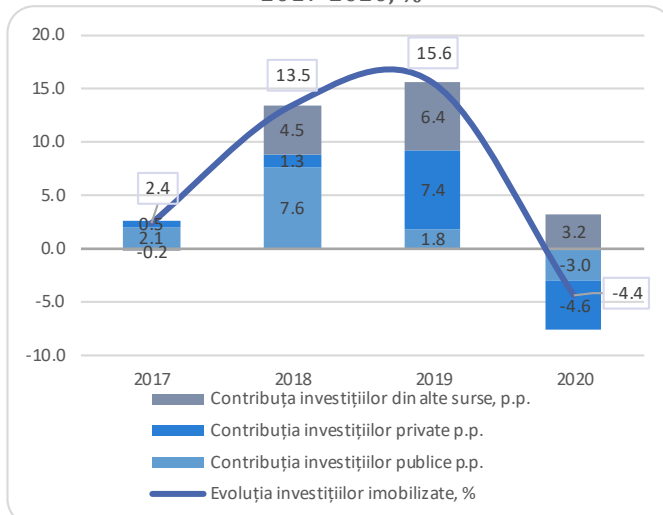
- mijloace de transport: +33,4% (valoarea 1,95 mild. lei, contribuția +3,1 p.p.);
- construcții ingineresti: +6,2% (valoarea 3,3 mild. lei, contribuția +1,2 p.p.);
- clădiri de locuit (rezidențiale): +7% (valoarea 2,4 mild. lei, contribuția +1 p.p.);
- mașini, utilaje și instalații: -14,5% (valoarea 4,1 mild. lei, contribuția -4,4 p.p.);
- clădiri nerezidențiale: -19,9% (valoarea 2,3 mild. lei, contribuția -3,7 p.p.);
- terenuri: -33,8% (valoarea 313,7 mil. lei, contribuția -1 p.p.);
- active necorporale: -19,4% (valoarea 313,7 mil. lei, contribuția -0,5 p.p.).

Sectorul construcțiilor rămâne în scădere, în special datorită evoluțiilor din trimestrul II. Investițiile în construcții au scăzut în ianuarie-septembrie cu 1,5%, însumând circa 8,1 mild. lei.

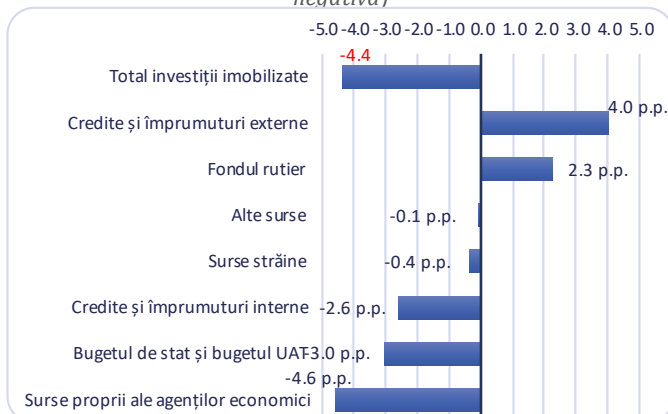
Factorii principali care au determinat scăderea investițiilor:

- ↓ Deficitul de resurse financiare în întreprinderi, datorat restrângerii sau sistării temporare a activității întreprinderilor în situația de criză pandemică.
- ↓ Presiunile bugetare create de situația pandemică din țară.
- ↓ Incertitudinile create de criza pandemică în rândul investitorilor străini.

Evoluția volumului investițiilor în ianuarie-septembrie, 2017-2020, %

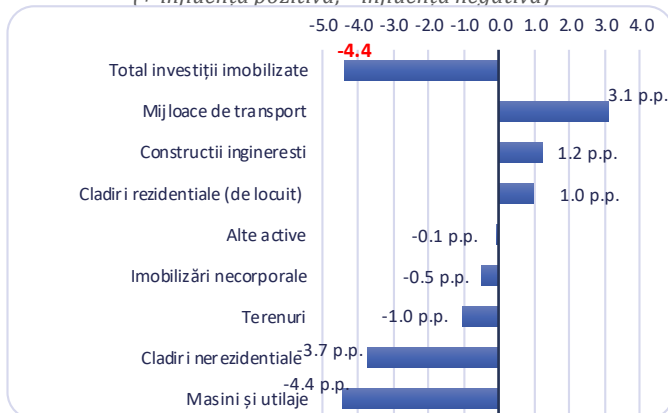

Contribuția surselor de finanțare la evoluția investițiilor, ianuarie-septembrie 2020 (+ influență pozitivă; - influență negativă)

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MEI

Gradul de influență asupra evoluției investițiilor, pe tipuri de active, ianuarie-septembrie 2020 (+ influență pozitivă; - influență negativă)

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MEI

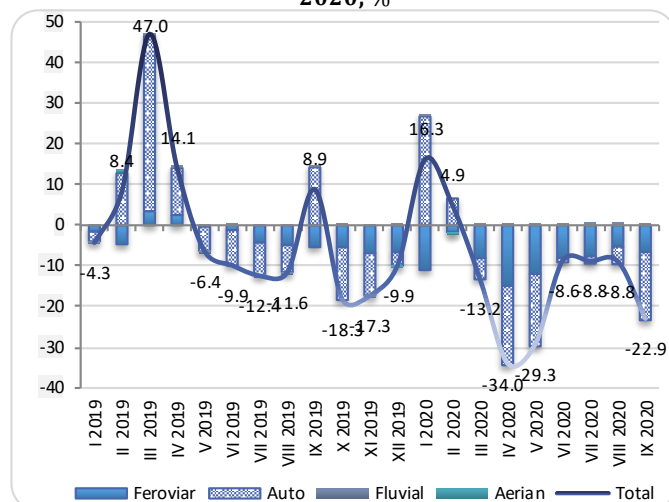
3.2. Transportul

Sectorul transporturilor rămâne în declin substanțial.

Volumul mărfurilor transportate a însumat 11,9 mil. tone în ianuarie-septembrie 2020, diminuându-se cu 14,1%. Doar transportul naval de mărfuri a crescut:

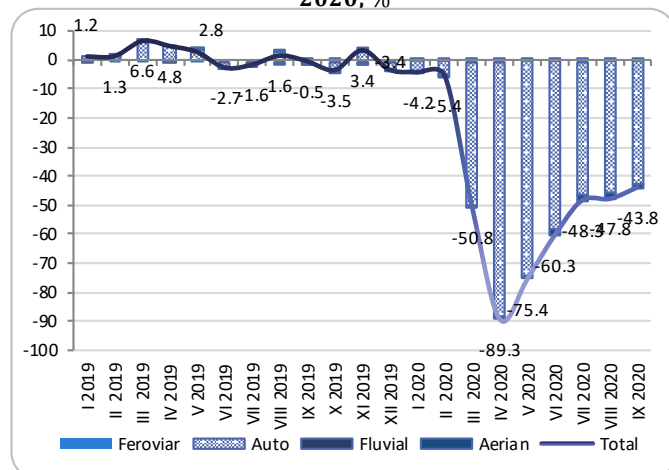
- ↓ transportul rutier: -8,3%
- ↓ transportul feroviar: -34,3%
- ↓ transportul aerian: -10%
- ↑ transportul naval: +59,5%

Evoluția lunară a volumului mărfurilor transportate, 2019-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluția lunară a numărului de pasageri transportați, 2019-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Numărul pasagerilor transportați a scăzut în ianuarie-septembrie 2020 cu 48,1%, fiind transportați în total circa 37 mil. pasageri. Cu excepția transportului fluvial, în diminuare a fost numărul de pasageri transportați pe toate căile de transport:

- ↓ pe cale rutieră: -47,8%
- ↓ pe cale feroviară: -43,4%
- ↓ pe cale aeriană: -76,4%
- ↑ pe cale navală: +44,7%

Factorii de bază care au determinat evoluțiile în sectorul transporturilor în ianuarie-septembrie 2020:

- ↓ Restricțiile de călătorie adoptate la nivel național și internațional, ca măsuri de protecție împotriva efectelor pandemiei COVID-19.
- ↓ Diminuarea volumului de mărfuri comercializate pe piețele externe, din cauza scăderii cererii în țările afectate de COVID-19.
- ↓ Diminuarea volumului de mărfuri comercializate pe piețele interne datorită stării activității unităților comerciale, urmare măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii infecției de coronavirus.
- ↓ Evoluțiile negative înregistrate în unele sectoare ale economiei naționale (agricultură, industrie).
- ↓ Performanța scăzută a transportului feroviar.
- ↓ Performanța scăzută a serviciilor de transport public.
- ↑ Regimul termic ridicat înregistrat la începutul anului (a favorizat transportul naval).

3.3. Comerț intern

În ianuarie-septembrie 2020, comerțul intern de bunuri cu amănuntul a fost în creștere, iar serviciile prestate populației au înregistrat descreșteri în continuare:

- ↑ **comerțul intern de bunuri cu amănuntul: +1,4%** (în prețuri comparabile);
- ↓ **serviciile prestate populației: -21,1%** (în prețuri comparabile).

Cifra de afaceri în ianuarie-septembrie 2020 a însumat circa 43,7 mild. lei în comerțul cu amănuntul și circa 13,1 mild. lei în serviciile de piață prestate populației.

Comerțul de bunuri cu ridicata și serviciile prestate întreprinderilor sunt în scădere:

- ↓ **Comerțul de bunuri cu ridicata: -8,2%** (în prețuri curente);
- ↓ **Serviciile prestate întreprinderilor: -17,9%** (în prețuri curente).

Cifra de afaceri în ianuarie-septembrie 2020 a însumat circa 77,1 mild. lei în comerțul cu ridicata și circa 28,1 mild. lei în serviciile de piață prestate populației.

Cifra de afaceri în comerț, întreținere și reparație a autovehiculelor și motocicletelor este în diminuare:

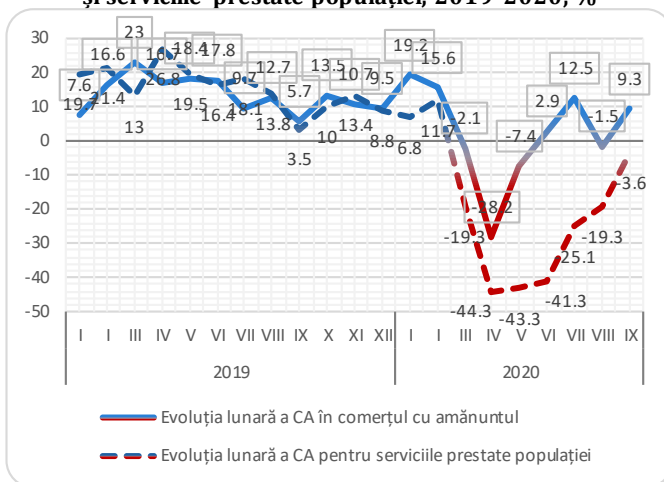
- ↓ -19,7% (în prețuri curente) în ianuarie-septembrie 2020;

Cifra de afaceri în comerțul cu autovehicule a însumat în ianuarie-septembrie 2020 circa 6,5 mild. lei.

Factorii de bază de influență a activității comerciale pe piața internă în ianuarie-septembrie 2020 au fost:

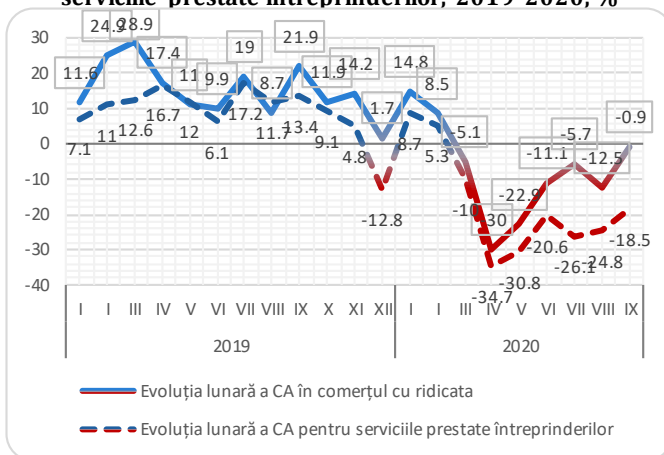
- ↓ Restrângerea sau sistarea temporară a activității unităților comerciale de bunuri și servicii, ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19.
- ↓ Descreșterea cererii de servicii din partea populației din cauza crizei pandemice, cu excepția serviciilor prestate în domeniul sănătății, serviciilor în tehnologia informației.
- ↑ Creșterea veniturilor salariale și restabilirea treptată a cererii față de bunuri din partea populației.
- ↓ Reducerea activității economice în unele sectoare ale economiei naționale.

Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul și serviciile prestate populației, 2019-2020, %

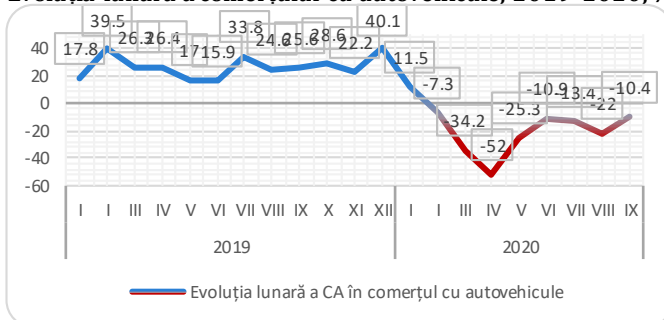
Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata și serviciile prestate întreprinderilor, 2019-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluția lunară a comerțului cu autovehicule, 2019-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

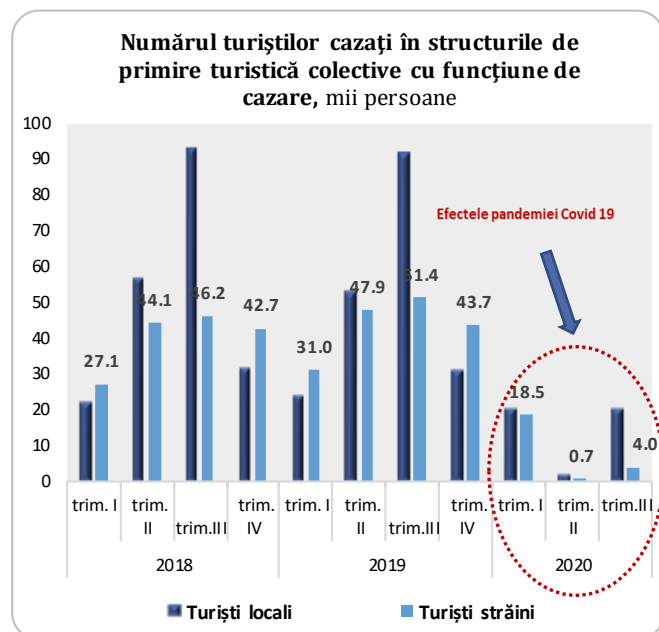
3.4. Serviciile de turism

Turismul este unul dintre sectoarele economice cele mai afectate de pandemia Covid-19. În ianuarie-septembrie 2020 numărul turiștilor cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiune de cazare a constituit 66,2 mii persoane, ce constituie doar 22% din numărul înregistrat în perioada similară a anului 2019, inclusiv:

- turiști locali – 43 mii persoane (-74,7%)
- turiști străini – 23,2 mii (-82,2%)

Factorii de bază care au influențat evoluția turismului în ianuarie-septembrie 2020:

- sistarea temporară a activității companiilor din sector ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19
- restricțiile de călătorie adoptate la nivel național și internațional în perioada pandemiei
- descreșterea cererii de servicii turistice din partea populației

Sursă: Biroul Național de Statistică

4. Relații externe

4.1. Comerț exterior

Valoarea totală a comerțului internațional al RM în 9 luni 2020, a fost de 5587,6 mil. dolari, în scădere cu 11,3% față de 9 luni 2019, exportul înregistrând o scădere cu 270,4 mil. dolari (-13,3%), iar importul o scădere cu 440,8 mil. dolari (-10,3%). În aceste condiții, deficitul balanței comerciale a scăzut cu 7,6%, de la nivelul de -2247 mil. dolari (9 luni 2019) la -2076,6 mil. dolari (9 luni 2020).

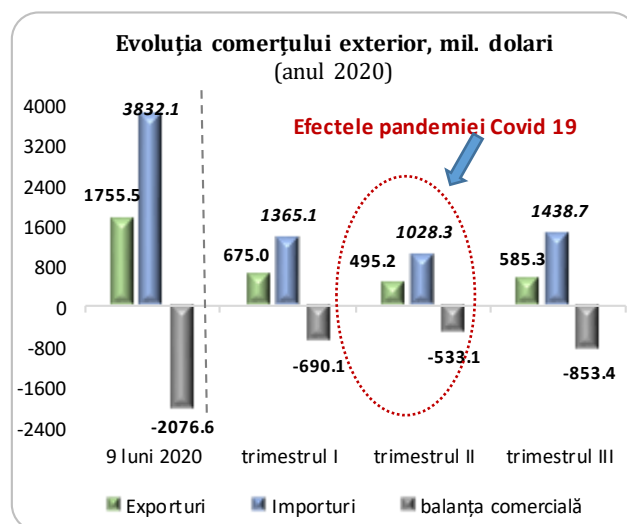
În trimestrul III 2020 se atestă o tendință pozitivă, atât în evoluția exporturilor, cât și a importurilor, față de trimestrul II 2020, semestru afectat puternic de consecințele pandemiei Covid-19.

Trimestrul III 2020 față de trimestrul II 2020

- ↑ exporturile (+18,2%)
- importurile (+39,9%)

Trimestrul III comparativ cu trimestrul III 2019:

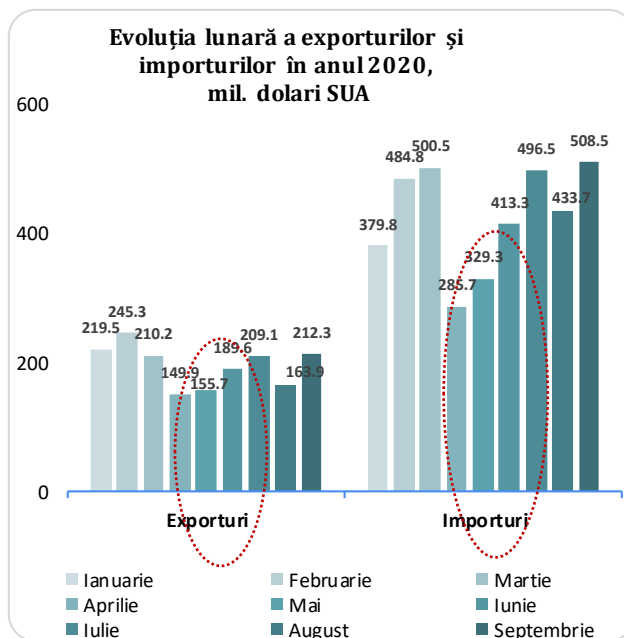
- ↓ exporturile (-12,0%)
- importurile (-1,8%)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluția exporturilor și importurilor în luna septembrie 2020

Îmbunătățirea situației în luna septembrie curent se datorează faptului că evoluțiile negative în comerțul exterior își pierd din intensitate. Cererea externă treptat se ameliorează și, odată cu eliminarea unor restricții, și-au reluat activitatea companiile producătoare de bunuri pentru export. Astfel, în luna septembrie exporturile s-au majorat față de luna august cu 29,5%. Pe plan intern, deficitul de producție agricolă ca rezultat al condițiilor meteorologice nefavorabile din anul 2020 a determinat creșteri ale importului de produse ale regnului vegetal, în special cereale, semințe și fructe oleaginoase, semințe și fructe diverse etc. Reluarea activităților economice a sporit necesarul de materie primă în sectoarele productive (mașini și echipamente, îmbrăcăminte și accesorii, încălțăminte), fapt ce a condus în luna septembrie la majorarea cu 17,2% a importurilor față de luna anterioară (august) curent.

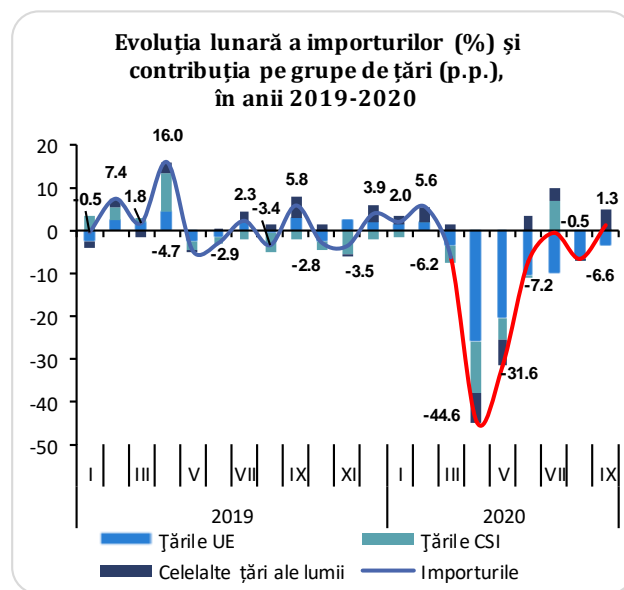
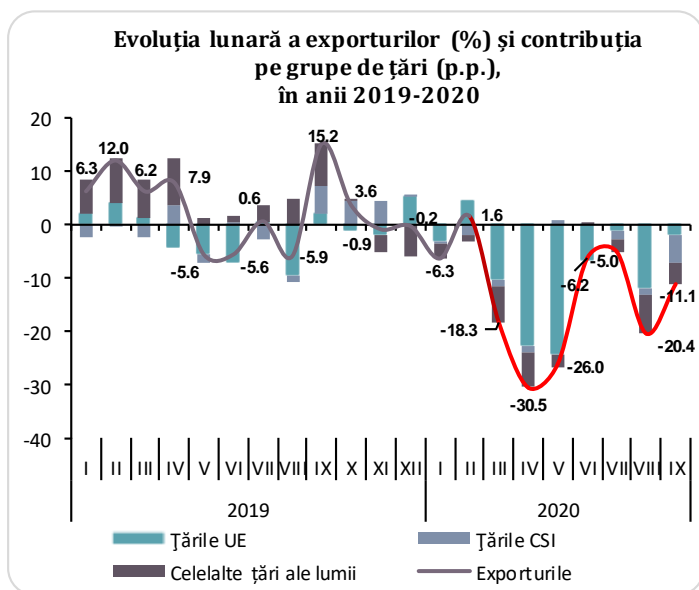

Astfel, în luna septembrie 2020 față de luna precedentă (august) curent s-au majorat:

- ↑ ● exporturile - cu 29,5%
- importurile - cu 17,2%

Comparativ cu luna septembrie 2019:

- ↓ ● exporturile – au scăzut cu 11,1%
- ↑ ● importurile – s-au majorat cu 1,3%

Factorii de influență:

- consecințele pandemiei Covid-19
- restrângerea activității economiei mondiale și, respectiv, diminuarea cererii externe din partea principalilor parteneri comerciali
- diminuarea consumului, ca urmare a reducerii necesarului de materie primă în sectoarele productive ale economiei

- diminuarea prețurilor externe

EXPORT

S-au diminuat exporturile spre toate grupele de țări:

Țările UE – cu o pondere de 66% în total export, au înregistrat o scădere de 10,1% și au contribuit negativ la creșterea exporturilor cu 6,6 p.p. S-au diminuat exporturile de: *Cereale* cu circa 40%, *Mașini și aparate, echipamente electrice* – cu 24,5%, *Materiale textile și articole din acestea* – cu 19,3% etc. Concomitent, s-a majorat exportul de *Grăsimi de origine vegetală sau animală* - cu 43%, *Băuturi, lichide alcoolice și oțet* – cu 32,2%, *Preparate din legume, fructe, nuci* – cu 31,7% etc.

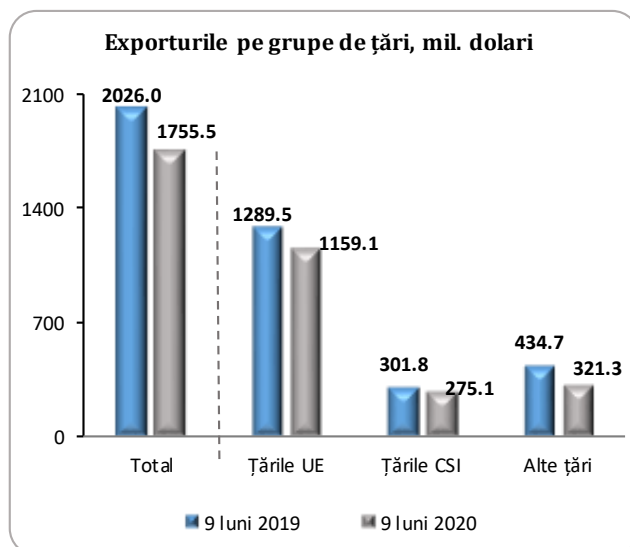
Țările CSI – pondere de 15,7%, în diminuare cu 8,9%. Au scăzut exporturile de *Băuturi, lichide alcoolice și oțet* cu 17,5%, *Produse farmaceutice* – cu 37,6%, *Mașini și aparate, echipamente electrice* – cu 19,4%, *Materiale textile și articole din acestea* – cu 10,5% etc. Totodată, a crescut exportul de *Fructe comestibile și nuci* de circa 1,5 ori, *Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte tricotate* – cu 19,6% etc.

Celelalte țări ale lumii – pondere de 18,3%, s-au diminuat cu 26,1%.

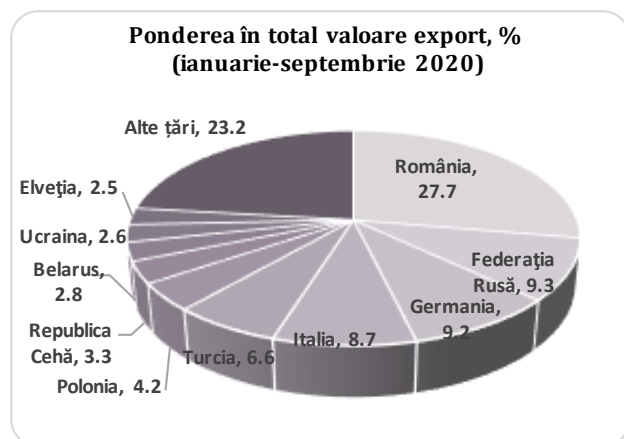
Top 10 țări - principali parteneri comerciali ai RM au absorbit circa 67 % din exporturi

Exporturile spre România s-au diminuat cu 15,1%. Cu o pondere de circa 27,7% în total exporturi, au influențat negativ creșterea exporturilor cu 4,3 p.p. Au scăzut livrările spre Italia – cu circa 26,1%, Germania – cu 10,9%, Turcia – cu 22,8%, Federația Rusă – cu 5% etc.

În același timp, au crescut livrările spre Olanda – de 1,7 ori, Republica Cehă -cu 37%, SUA – cu 20% etc.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Sursă: Biroul Național de Statistică

Exportul pe grupe de mărfuri:

Analiza exporturilor pe grupe de mărfuri pune în evidență faptul că majoritatea principalelor grupe de mărfuri au înregistrat scăderi ale livrărilor pe piața internațională și, în funcție de ponderea deținută în total export, acestea au influențat amplitudinea trendului descendent al exportului realizat în 9 luni 2020, comparativ cu 9 luni ale anului anterior.

Astfel, comparativ cu 9 luni 2019 s-au diminuat ponderea grupelor de mărfuri:

- *materiale brute necomestibile* (-1,9 p.p.)
- ↓ • *mașini și echipamente* (-1,5 p.p.)
- *articole manufacturate diverse* (-0,6 p.p.)

Grupele de mărfuri, ponderea cărora s-a majorat:

- *uleiuri, grăsimi* (+2,0 p.p.)
- ↑ • *produse alimentare și animale vii* (+1,0 p.p.)
- *produse chimice* (+0,6 p.p.)

Grupele de mărfuri care au influențat negativ exporturile:

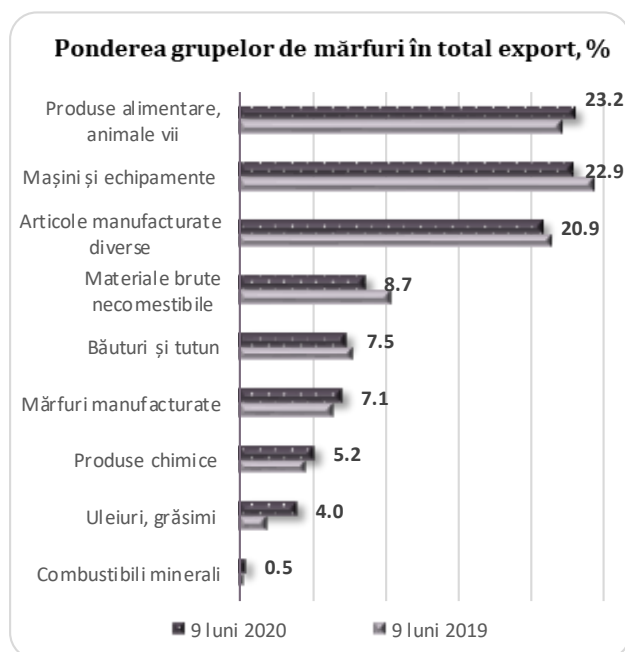
- *mașini și echipamente* (subgrupul: *Mașini și aparate electrice*, au scăzut cu 23,5%, urmare scăderii volumului de producere cu circa 40%)
- ↓ • *articole manufacturate diverse* (*Îmbrăcăminte și accesorii* – o scădere de 16,6%, cauzată de micșorarea cu circa 8% a volumului de producție fabricată, precum și scăderii cererii externe, urmare restricțiilor legate de pandemia COVID 19; *Mobilă și părțile ei* - cu 15%, *Încălțăminte* – cu 7,8%)
- *materiale brute necomestibile* (*Semințe și fructe oleaginoase*, în scădere cu circa 34,3%. Producția a fost afectată de seceta din vara anului 2020)
- *băuturi și tutun* (*băuturi* - în scădere cu 10,6%, volumul fabricării acestora s-a diminuat cu circa 7%, *tutun* – o diminuare de circa 3 ori, condițiile climatice nefavorabile din vara anului 2020 au afectat roada acestei culturi).

O singură grupă de mărfuri a contribuit pozitiv la creșterea exporturilor:

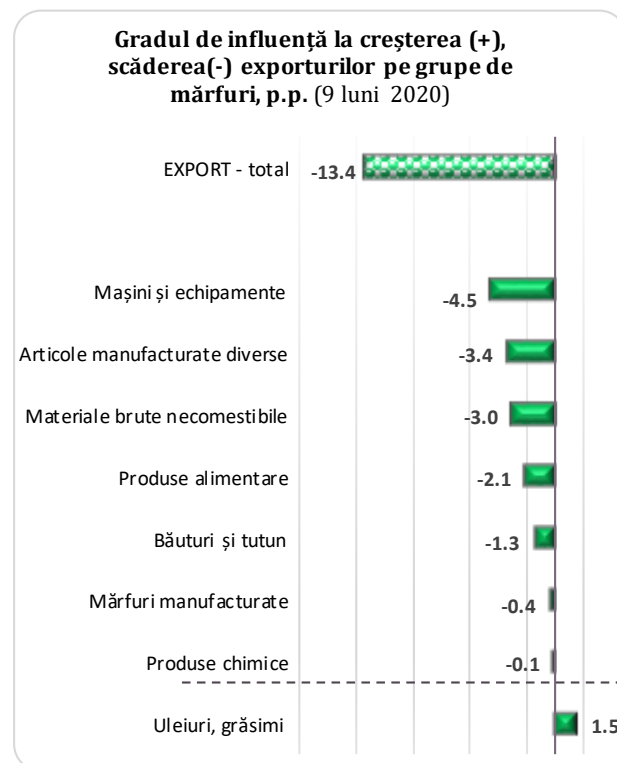
- *uleiuri, grăsimi* (inclusiv: *Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate* au crescut de circa 1,8 ori)
- ↑

Exporturile de mărfuri autohtone – 76,5% din total exporturi, în scădere cu 6,5%.

Reexporturile de mărfuri străine – 23,5% din valoarea exporturilor, cu 30,1% mai puțin

Sursă: Biroul Național de Statistică

Sursă: Biroul Național de Statistică

IMPORT

Circa 75% de mărfuri au fost importate din top 10 țări - principali parteneri comerciali ai RM

Practic, din toate țările top 10, importurile au scăzut, excepție livrările din Polonia și China, care au înregistrat o majorare nesemnificativă de 4,4% și, respectiv, 2,6%.

România rămâne în continuare unul din principalii parteneri comerciali în derularea importurilor. În perioada de analiză importurile din aceasta țară s-au diminuat cu circa 27%. Cu o pondere de circa 12% în total importuri, au influențat negativ creșterea importurilor cu circa 4 p.p.

Au scăzut importurile din Italia – cu 15,5%, Federația Rusă – cu 13,4%, Germania – cu 11,3%, Ucraina – cu 10,2%, Turcia – cu 6,7% etc.

Importul pe grupe de mărfuri:

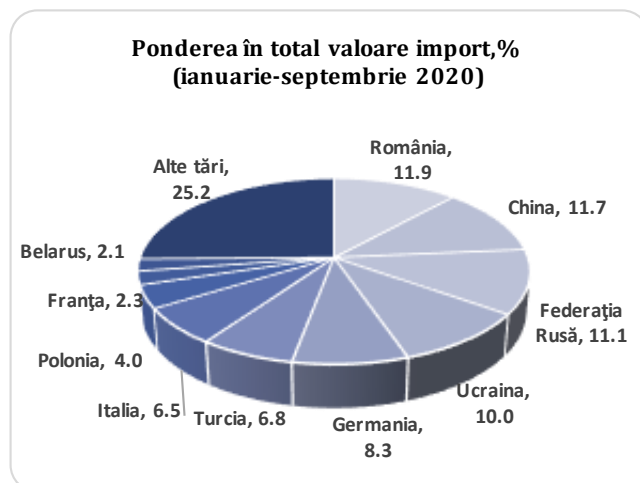
Majoritatea principalelor grupe de mărfuri au înregistrat scăderi ale livrărilor pe piața internă și, în funcție de ponderea deținută în total import, acestea au influențat trendul descendent al importului realizat în 9 luni 2020, comparativ cu 9 luni 2019.

Astfel, comparativ cu 9 luni 2019 s-a diminuat ponderea grupelor de mărfuri în total import:

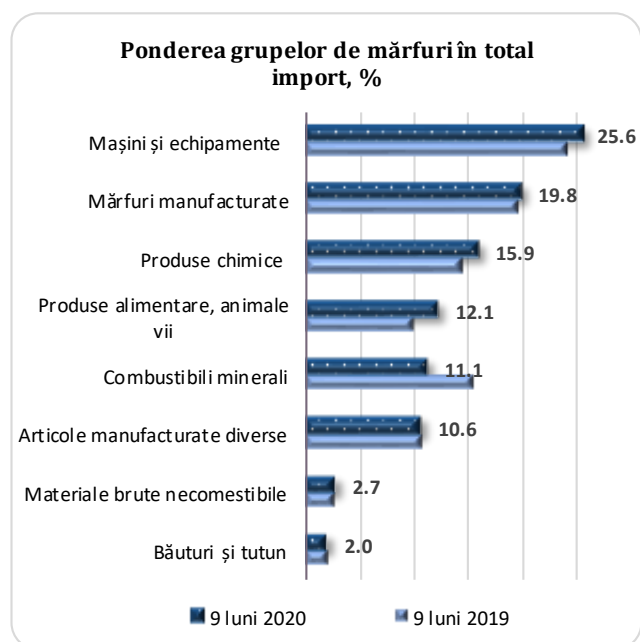
- ↓ • *combustibili minerali (-4.4 p.p.)*
- *articole manufacturate diverse (-0,3 p.p.)*
- *băuturi și tutun (-0,2 p.p.)*

Grupele de mărfuri, ponderea cărora s-a majorat față de 9 luni 2019:

- *produse alimentare și animale vii (+2,1 p.p.)*
- ↑ • *produse chimice (+1,2 p.p.)*
- *mașini și echipamente (+1.4 p.p.)*

Sursă: Biroul Național de Statistică

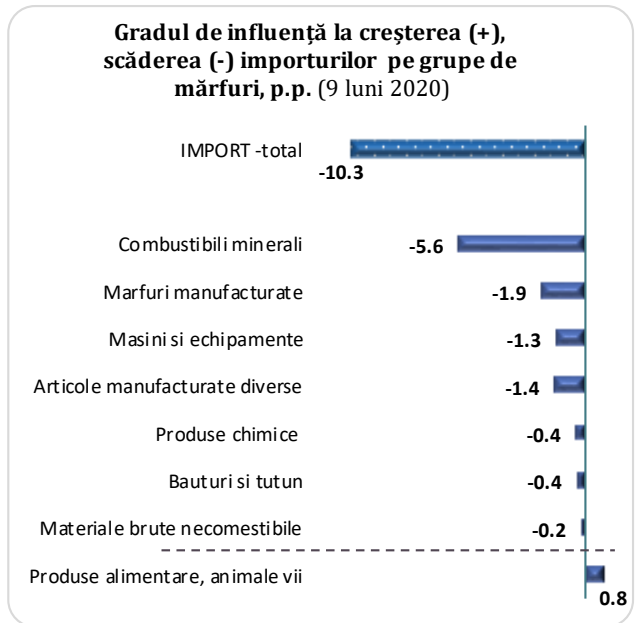

Sursă: Biroul Național de Statistică

Circa 88% din grupele de mărfuri au influențat negativ importurile:

- **combustibili minerali** (subgrupele: *Petrol, produse petroliere*, s-au diminuat cu circa 37%; *Gaz și produse industriale obținute din gaz*, în scădere cu 29%, urmare scăderii prețurilor de import precum și volumului fizic).
- **mărfuri manufacturate** (*Fire, țesături, articole textile*, în scădere cu circa 9,0%, *Metale neferoase*, o diminuare de 36%
- **mașini și echipamente** (*Mașini și aparate electrice*, în scădere cu circa 12%.

↑ **O singură grupă de mărfuri Produse alimentare și animale vii a contribuit pozitiv la creșterea importurilor** (inclusiv: *Produse lactate și ouă de păsări* – a crescut cu circa 26%; *Cereale și preparate pe bază de cereale* – o majorare cu circa 18%, necesară pentru completarea rezervelor).

Sursă: Biroul Național de Statistică

Indicii comerțului exterior în trimestrul III 2020

Exporturi:

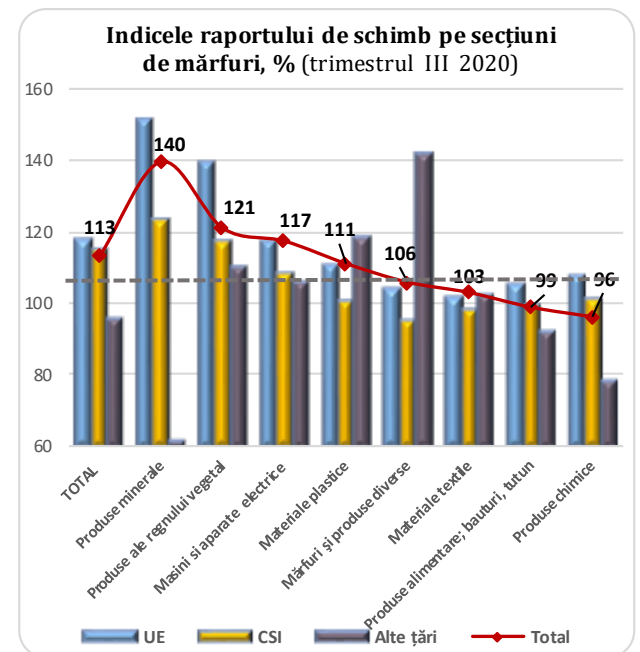
volumul fizic¹ s-a micșorat cu 19,3% față de trimestrul III 2019, din care: spre țările Uniunii Europene cu 14,8%, țările CSI - cu 23,4%, celelalte țări ale lumii - cu 30,5%;

valoarea unitară² (prețurile) s-a majorat cu 9,1%, inclusiv către țările UE - cu 12,3%, țările CSI - cu 6,7%, iar către celelalte țări ale lumii valoarea unitară a scăzut cu 3,0%.

Importuri:

volumul fizic s-a majorat cu 1,9%, inclusiv din țările UE - cu 23,4%, țările CSI - cu 16,1%, celelalte țări ale lumii - cu 14,4%

valoarea unitară (prețurile) a scăzut cu 3,6% inclusiv din țările UE - cu 4,9%, țările CSI - cu 7,4%, iar din celelalte țări ale lumii - a crescut cu 1,5%.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Indicele raportului de schimb (în engl. „Terms of trade”)³ a constituit 113%: Eficiența comerțului exterior s-a majorat cu 14 p.p. comparativ cu

¹ Indicii volumului fizic reflectă evoluția (creștere/descrștere) **cantității** de mărfuri exportate și importate. În Republica Moldova se calculează după formula Laspeyres.

² Indicii valorii unitare indică evoluția (creștere/descrștere) **prețurilor** la mărfurile exportate și importate. Acest indice se calculează având la bază valorile unitare (medii) exprimate în dolari SUA, conform formulei Paasche. Baza de calcul utilizată pentru calcularea indicilor valorii unitare la mărfurile exportate și importate este anul precedent. Calcularea indicilor valorii unitare se efectuează în baza datelor obținute din declarațiile vamale separat pentru fiecare marfă, grup de mărfuri și pe total exporturi (importuri), în conformitate cu Nomenclatorul Mărfurilor. În mărfurile alese pentru calcul (mărfuri reprezentative) se includ toate mărfurile omogene, cu informații disponibile asupra cantității și costului, și prezente atât în perioada de raport, cât și în perioada de bază.

³ **Indicele raportului de schimb** reprezintă raportul dintre indicele prețului de export și prețului de import: dacă indicele este sub 100%, reprezentând deteriorarea indicelui, rezultă că prețurile de export sunt mai mici decât prețurile de import.

trimestrul III 2019 (99,2%), dar s-a micșorat cu 7,3 pp. față de trimestrul II 2020 (120,5%).

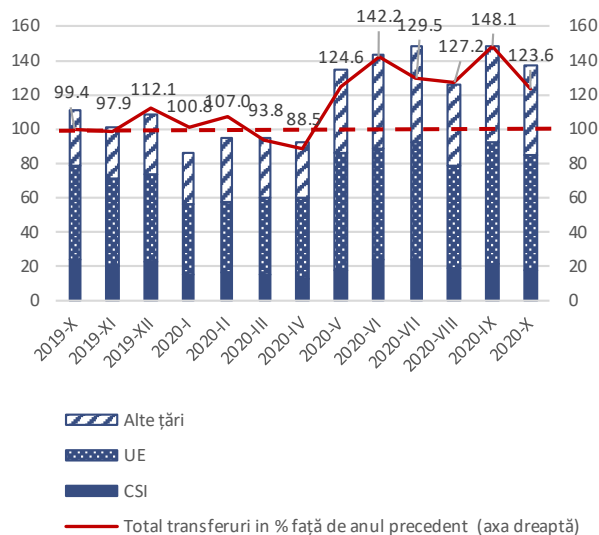
4.3. Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoanele fizice ale Republicii Moldova

În ianuarie-octombrie 2020 volumul total al transferurilor bănești din străinătate efectuate prin băncile din Republica Moldova de către persoanele fizice a înregistrat o creștere cu 19,1% comparativ cu perioada similară a anului 2019 și a însumat 1206,5 mil. dolari SUA. Însă, această creștere are la bază efect statistic, căci a fost condiționată de reducerea posibilităților de a transmite bani prin căile neoficiale din cauza răspândirii pandemiei COVID-19.

Factorii de influență asupra volumului transferurilor de mijloace bănești din străinătate:

- ↓ stagnarea economiei Federației Ruse;
- ↓↑ răspândirea pandemiei CoviD-19;
- ↑ necesarul de forță de muncă în Germania;
- ↑ efect statistic: baza de comparație joasă.

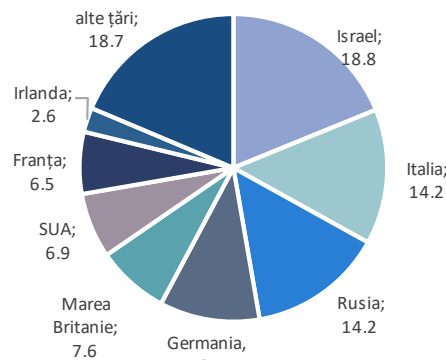
Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoane fizice prin băncile din Republica Moldova, pe zone geografice (mil. dolari)

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În structura geografică a remitențelor, predomină transferurile din Israel, Italia, Federația Rusă și Germania. Acestor 4 țări le revin circa 57,8% din volumul total al transferurilor.

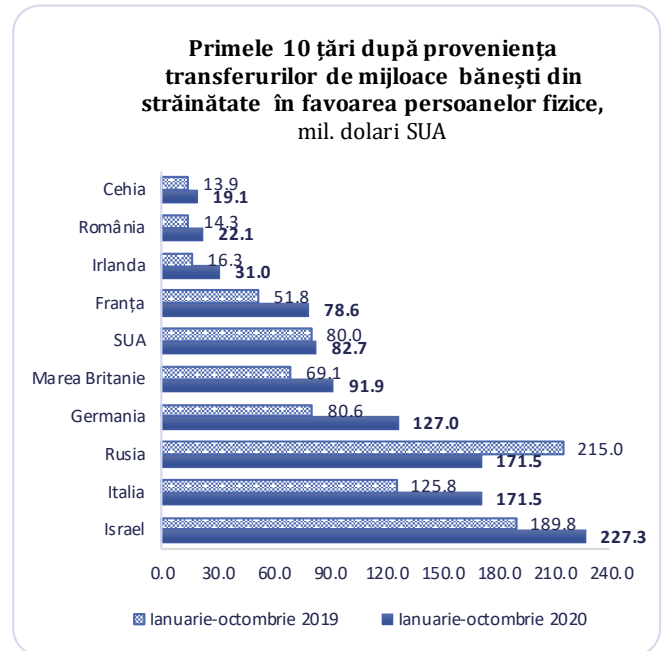
Structura geografică a transferurilor de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice în ianuarie-octombrie 2020, %

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Totodată, ponderea transferurilor din Federația Rusă continuă să se diminueze, atingând 14,2%, față de 21,2% în ianuarie-octombrie 2019. Transferurile din Federația Rusă s-au micșorat cu 20,2% față de primele 10 luni ale anului 2019. În același timp, transferurile din România și Germania au crescut de câte 1,6 ori, din Franța – de 1,5 ori, Italia - cu 36,4%, Marea Britanie – cu 33%, Turcia – cu 31,2% etc.

Această situație se explică, pe de o parte, prin stagnarea economică în Rusia și, pe de altă parte, prin orientarea muncitorilor spre statele din Uniunea Europeană și Israel, având acces mai liber pe piețele muncii ale acestor țări.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

5. Sfera socială

5.1. Câștigul salarial

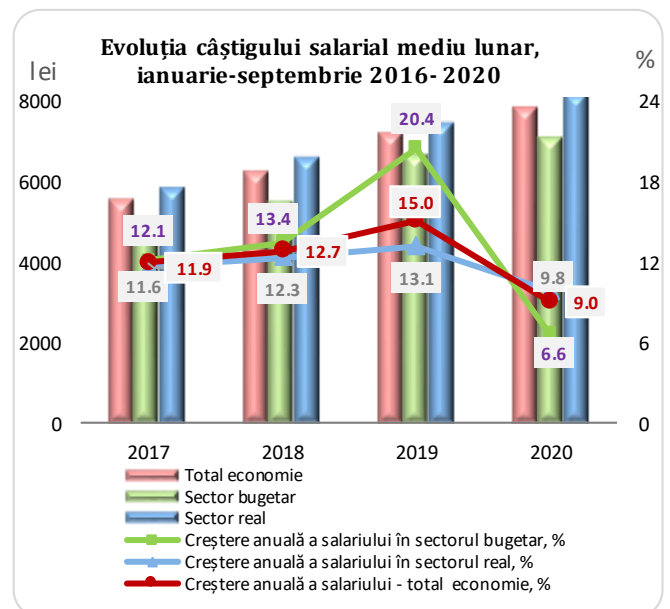
↑ Câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională în ianuarie-septembrie 2020 a constituit 7850,9 lei și s-a majorat cu 9,0% în termeni nominali și cu 4,1% în termeni reali față de ianuarie-septembrie 2019. Exprimat în valută străină acesta a constituit circa 402 Euro sau 452 dolari SUA.

Sectorul bugetar – 7097 lei, în creștere cu 1,7% în termeni reali. Ritmul scăzut al salariului, în termeni reali, se datorează bazei înalte de calcul în 9 luni 2019, urmare implementării sistemului unic de salarizare în sectorul bugetar.

Sectorul real – 8131,4 lei, cu 4,8% mai mult (în termeni reali), rezultat al influenței următorilor factori:

- efectele pandemiei Covid-19 (scăderea numărului salariaților cu 3,9%)
- motivarea de către angajatori a personalului calificat

↑ Salarii mai mari decât media pe țară au fost achitate în activități precum: Informații și comunicații (de 2,3 ori), Activități financiare și de asigurări (1,8 ori), Activități profesionale, științifice și tehnice (+30%), Administrație publică (+20%). Urmare achitării sporurilor salariaților din sistemul medical implicați în tratarea bolnavilor cu Covid-19, precum și majorării cuantumului salariilor din domeniul sănătate începând cu 01.09.2020, câștigul salarial

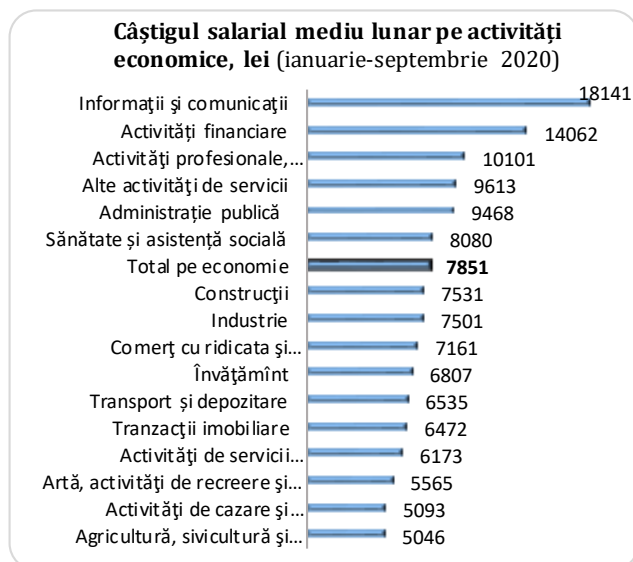

Sursă: Biroul Național de Statistică

mediu lunar în acest sector, a depășit cu circa 2,9% salariul mediu pe economie

- ↓ Salarii mai mici au fost plătite în Agricultură (64% față de media economie), Activități de cazare și alimentație publică (65%), Artă (71%), Învățământ (87%), Comerț cu ridicata și amănuntul (91%) etc.

Sursă: Biroul Național de Statistică

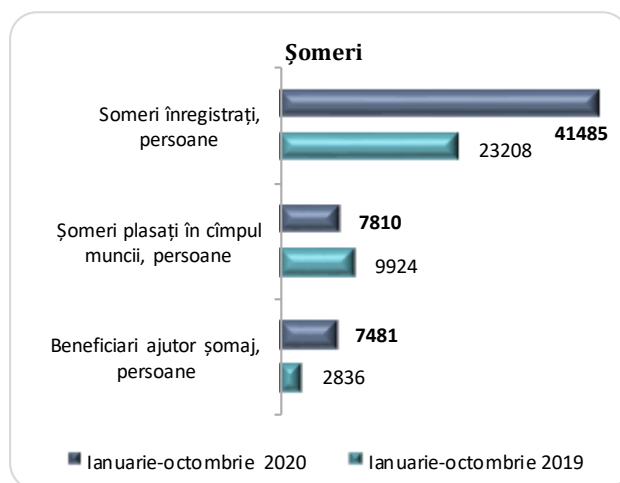
Consecințele pandemiei Covid-19:

- **diminuarea câștigului salarial** mediu lunar cu 5 % față de 9 luni 2019 în sectorul economic *Transport și depozitare*, unul dintre cel mai afectat de restricțiile impuse de autorități, urmare măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19
- **scăderea numărului mediu al salariaților** cu 4,1% (-24,3 mii persoane) față de ianuarie-septembrie 2019, inclusiv: *industrie* – cu 7,1 mii persoane (-6,6%); *activități de cazare și alimentație publică* – cu 4,1 mii persoane (-32%); *comerț cu ridicata și amănuntul* – cu 3,9 mii persoane (-4,2%); *transport și depozitare* – cu 2,8 mii persoane (-8,3%) etc.

5.2. Șomajul

Restricțiile impuse de autorități întru micșorarea contaminărilor cu Covid-19 au condus la disponibilizarea angajaților, precum și revenirea în țară a unui număr impunător de concetățeni, au majorat numărul de **șomeri** înregistrați la oficiile forței de muncă. Astfel, în ianuarie-octombrie 2020 numărul acestora s-a majorat de 1,8 ori comparativ cu ianuarie-octombrie 2019 și a constituit 41,5 mii persoane. Doar 18,8% din numărul șomerilor înregistrați au fost plasați în câmpul muncii.

Numărul beneficiarilor de ajutor de șomaj în 10 luni 2020 a crescut semnificativ (de circa 2,6 ori) față de 10 luni 2019

Sursă: ANOFM

Secția modelare și prognozare economică

0 22 250 - 632
0 22 250 - 626
0 22 250 - 627